

Чан-хі Оксана Сергіївна,

*кандидат економічних наук, викладач спецдисциплін
ДНЗ «Жашківський аграрно-технологічний професійний ліцей»,*

Каландій Галина Андріївна

*майстер виробничого навчання II категорії харчового напрямку
ДНЗ «Жашківський аграрно-технологічний професійний ліцей»*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

В Україні на початку ХХІ століття освітній процес зазнав значних реформ, зокрема зміни стосувалися і створення системи забезпечення якості професійно-технічної освіти. Виведення освіти в нашій країні на рівень розвинутих країн світу є можливим лише за умови упровадження нових освітніх технологій, модернізації матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів, удосконалення навчально-виховного процесу, доступності і ефективності освіти та підготовки нового покоління робітничих кадрів до життєдіяльності в умовах сучасного суспільства. При глобалізації економіки країни, посилення конкурентності, виходу підприємств України на міжнародні ринки виникає потреба в, не просто в кваліфікованих фахівцях, а робітниках з високим інтелектуальним потенціалом, творчими нахилами і креативним мисленням, з високою відповідальністю та самодисципліною [1].

Сучасний ринок праці вимагає максимальної готовності випускників професійно-технічних навчальних закладів до повноцінної професійної діяльності на конкретному виробництві. Недостатній рівень готовності випускників професійно-технічних навчальних закладів до успішної адаптації в умовах ринкових відносин вступає в суперечність з потребами сучасного суспільства. Компромісним рішенням у цьому випадку є розробка нових підходів до підготовки кваліфікованих фахівців, що забезпечують випускникам

професійно-технічних навчальних закладів формування високої професійної мобільності, конкурентоспроможності, самоактуалізації й самореалізації на ринку праці.

Оскільки головними фігурами в закладах професійно-технічної освіти є здобувач освіти та викладач або ж майстер виробничого навчання, які повинні творчо працювати, вчитися, самовдосконалюватися, останні мають працювати над виробленням і вдосконаленням методів навчання і виховання, зокрема інтерактивних. На даний момент сновним завданням педагогічних працівників є саме створення умов для формування творчої компетентної особистості, яка буде здатна реалізувати свій потенціал у суспільстві. Тому актуальним є перехід до особистісно-орієнтованого навчання й виховання, упровадження нових більш ефективних інноваційно-педагогічних технологій, інтерактивних методів навчання, і як результат модернізації освітнього процесу [4].

В загальному розумінні «інноваційні технології» – це цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів. А тому основною метою впровадження інноваційних технологій є оптимізація та підвищення ефективності освітнього процесу і створення освітнього середовища, що задовільнятиме потреби здобувачів освіти.

Основними принципами інноваційного розвитку освітнього процесу є: принцип системності інноваційного розвитку, що передбачає врахування розмірності всього комплексу змін освітнього процесу; принцип досягнутого результату, що відображає залежність наступних нововведень від рівня культурного засвоєння попередніх; принцип модульної побудови інноваційних структур освітнього процесу [3].

До основних завдань інноваційного розвитку освітнього процесу професійно-технічного навчального закладу слід віднести: моделювання інноваційної професійної діяльності майбутніх фахівців; створення єдиної інноваційної системи професійного навчання учнів, адаптованої до динаміки розвитку сучасного виробництва; розробку інноваційних технологій навчання

та їх впровадження в освітній процес професійних (професійно-технічних) навчальних закладів [3].

На наше переконання, вихідним підґрунтям створення освітнього середовища та використання інноваційних технологій є врахування психологічних особливостей, закономірностей і принципів становлення особистості. Адже суб'єктом, носієм інноваційного процесу є насамперед педагог-новатор.

Досить важливим є той факт, що оволодіння новими інноваційними технологіями в навчальному процесі вимагає насамперед внутрішньої готовності педагогічного працівника до розвитку та впровадження ефективних форм та методів навчання. Як правило, краще засвоєння нового матеріалу відбувається в процесі активної діяльності учнів за умови, коли в нього вносяться елементи новизни.

Найбільш цікавими та результативними для системи професійно-технічної освіти є такі педагогічні технології, як кооперативне і проектне навчання, як один із видів залучення учнів до пошуково-дослідницької діяльності, результатами якого є: позитивна взаємозалежність, набуття соціальних навичок.

Проблемні ситуації, творчі лабораторії, розвиваючі «імітації», мозковий штурм, Р4С (Philosophy for Children), «вірю не вірю», «два – чотири – усі разом», мікрофон, «незакінченні речення», кросворди з теми, знайди помилку, анімаційні фільми, тестові завдання, створення презентацій, ігрові технології, «ажурна пилка», – це великий, але не повний арсенал ефективних інноваційних інструментів, для якісного засвоєння знань під час уроків. Розробка власної методики викладання предмета з використанням інноваційних технологій залишається основним аспектом методичної роботи викладача.

Залежно від обсягу навчального матеріалу, важливості його засвоєння, відпрацювання навичок на уроках виробничого навчання доводять важливість використання таких інноваційних технологій, як: уроки-ігри, уроки-екскурсії, творчі лабораторії майстрів, майстер-класи, круглі столи тощо.

В умовах онлайн навчання доцільно використовувати сервіси BigBlueButton, Zoom, Googlmeet, платформу Moodle. Ефективною формою роботи є «Конференція» чи «Онлайн конференція». Сервіси Zoom, Googlmeet дають змогу учням представити завдання за допомогою відповідних опцій. Опція Reactions у Zoom дозволяє швидко організувати зворотній зв'язок. Для організації взаємодії і зворотнього зв'язку із учнями доцільно використовувати програму Mentimeter. Цей сервіс дає можливість створювати презентації у режимі реального часу, де одразу відображаються результати голосування, обговорення, відповіді на запитання тощо. Широкі можливості для підтримки освітнього процесу також мають сервіси Kahoot та Quizziz та конструктор Learningapps.

Доцільність використання вище перерахованих інноваційних технологій в навчальному процесі доводить і той факт, що сучасні здобувачі освіти – це, в переважній більшості, представники покоління Z. Яким притаманні наступні характеристики [2]:

1. Діджиталізація. Покоління Z – перше покоління епохи діджитал. Вони не уявляють свого життя без смартфона, ноутбуку та інтернету.
2. Швидке розуміння інформації, що цікавить. Вони виконують багато справ одночасно, але концентруються лише на тому, що їх цікавить.
3. Жага до лідерства.
4. Непосидючість, нетерплячість. Це покоління руху і динаміки. Їм складно займатися однотипною роботою щодня. Вони постійно чекають на завдання, проекти, стартапи.
5. Орієнтованість на швидкий результат. Вони прагнуть мати усе «тут і зараз».

Різноманітність інноваційних технологій робить процес навчання дійсно творчим, збуджує зацікавленість учнів, поліпшує розуміння і засвоєння матеріалу.

Методичні форми роботи дають такі відсотки [3]: лекція – 5% засвоєння; індивідуальне або групове читання – 10% засвоєння; аудіовізуальний метод –

20% засвоєння; демонстрування – 30% засвоєння; групові дискусії – 50% засвоєння; активне навчання (рольові ігри, розігрування ситуацій) – 70% засвоєння; навчання інших – 90% засвоєння.

Таким чином, безумовно, інноваційні технології навчання – шлях до підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти, зацікавленості учнів у навчанні. Вони дають змогу диференціювати та індивідуалізувати процес навчання. Формують внутрішню мотивацію до активного сприйняття, засвоювання та передачі інформації. Сприяють формуванню професійно грамотних та конкурентоспроможних робітничих кадрів.

На нашу думку інноваційний педагогічний досвід є досвідом колективним. Тому кожен професійний (професійно-технічний) навчальний заклад має стати певною моделлю такого досвіду зі своєю, ефективною саме для даного закладу структурою, зі своєю стратегією та перспективою.

Список використаної літератури

1. Зінчук Г.В. Впровадження інноваційних технологій у навчально-виробничий процес професійно-технічного навчального закладу URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/126194.pdf>

2. Коростіль Л.А. Покоління Z: пошук способів педагогічної взаємодії URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5229

3. Палига О. В., Притула І. А. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти. Василівка, 2015. 21 с. URL : <http://vpl57.zp.ua/file/IYPNoweV>

4. Радченко О. Я. Інноваційні педагогічні технології як складова освітнього середовища сучасного закладу освіти / Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця. Г. М. Мешко. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с. С. 70 – 83. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1/Monograf_Meshko_in_2020.pdf.